

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN-2018-830

20.11.2018

Trafikksforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Grunnlag for gebyr – tidspunkt for eierskiftet og forsikringsplikt – ikke i bruk – forholdet til vegtrafikkloven.

Klager ble i forbindelse med et eierskifte ilagt gebyr. Klager har i hovedsak anført at hans forsikringsplikt ikke var inntruffet i perioden han ble ilagt gebyr. Klager anfører at forsikringsplikten ikke oppsto før ved omregistreringen, og forsikringsplikten først inntraff når kjøretøyet ble tatt bruk og representerte et skadepotensiale. Klager har videre redegjort for at kjøretøyet var begjært avskiltet, og at det var utenfor hans kontroll at politiet unnlot å inndra kjøretøyet skilte. Klager har også anført at vegtrafikkloven overstyrer alt annet regelverk om kjøretøy, og at det ikke er samsvar mellom bilansvarslova § 17 a (og gebyrforskriften) og vegtrafikkloven. Nemnda kom til at gebyret var korrekt ilagt og at klagers uriktige oppfatning om at kjøretøyet var uregistrert, ikke kunne regnes som et unnskyldelig forhold som lå utenfor hans kontroll.

Saksfremstilling

Saken gjelder illeggelse av gebyr for uforsikret motorvogn etter bilansvarslova § 17 a.

Klager ble den 7.6.18 ilagt gebyr for uforsikret motorvogn. Gebyret ble ilagt for perioden fra og med 4.6.18 til og med 10.6.18.

Det fremgår av TFFAuto at salgsmelding vedrørende klagers kjøp av kjøretøyet ble levert til Statens Vegvesen den 5.6.18. Oppgitt salgsdato i salgsmeldingen var 4.6.18.

Klager forsikret kjøretøyet den 11.6.18, og kjøretøyet ble omregistrert 18.6.18.

Klager har redegjort for at kjøretøyet var begjært avregistrert i perioden gebyr ble ilagt, og at kjøretøyet ble EU-godkjent først den 15.6.18. Klager har redegjort for at politiet og Statens vegvesen hadde mulighet til å effektivere begjæringen av avskilting den 25.5.18 da klager ble stoppet av Utrykningspolitiet (UP) i kontroll av lastsikring.

Klager har anført at gebyret må ettergis da kjøretøyet ikke har vært i bruk i gebyrperioden, og klager anfører at kravet om forsikring først inntreffer når kjøretøyet tas i bruk, altså når kjøretøyet kan representere et skadepotensiale. Klager har vist til bilansvarsloven § 15, og lovens navn. Klager har også anført at ingen kan pålegge klager å tegne forsikring på eiendeler som oppbevares på klagers egen eiendom.

Klager har videre anført at dispensasjon må gis da det var utenfor klagers kontroll at Utrykningspolitiet (UP) ikke inndro kjøretøyet kjennemerker i kontrollen 25.5.18.

Til slutt har klager anført at det er vegtrafikkloven som regulerer all vegtrafikk, og at vegtrafikkloven overstyres av ledede lover og forskrifter. Klager har vist til en rekke bestemmelser i vegtrafikkloven som klager mener strider med gebyrreguleringen.

Trafikkforsikringsforeningen har anført at klager ble eier av kjøretøyet 4.6.18, og fra denne dato underlagt forsikringsplikt. Trafikkforsikringsforeningen anfører videre at eieren av et kjøretøy ikke fritas forsikringsplikt selv om motorvognen ikke er i bruk, og at forsikringsplikten etter bilansvarslova § 15 først opphører når motorvognen vrakes eller avregistreres.

Trafikkforsikringsforeningen anfører også at ny eier må ha ansvarsforsikring fra den dagen han ble eier, selv om forrige eier ikke har sagt opp sin forsikring, jf. bilansvarsloven § 17 a, jf. fal. § 7-2.

Trafikkforsikringsforeningen har avslutningsvis anført at dersom klager ønsket å avregistrere kjøretøyet på en bestemt dag, var han selv ansvarlig for å levere inn skiltene til en trafikkstasjons åpningstid.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Klager har i brev 29.10.18 presisert at det nemnda skal ta stilling til er om "det at skiltene fortsatt sto på et uregistrert og ubrukelig kjøretøy utløste forsikringsplikt for ny eier. Herunder skal nevnes at verken tidligere eier, UP eller Statens vegvesen hadde utøvd sin plikt til å ta skiltene av kjøretøyet da de hadde muligheten til det."

Plikten til å forsikre kjøretøy er regulert i bilansvarslova § 15. Første punktum i bestemmelsen er en kobling til registreringsreglene. Det gjelder etter denne bestemmelsen forsikringsplikt for motorvogn som er registrert eller skulle vært registrert eller hatt kjennemerke etter vegtrafikkloven.

Kjøretøyet som denne saken gjelder, var registret og forsikringsplikten er da ikke knyttet til om kjøretøyet faktisk blir brukt eller ikke. Plikten til å betale gebyr løper for øvrig fra eierskiftet, jf. bilansvarslova § 17 a første ledd, jf. gebyrforskriften § 4 andre ledd. Forsikringsplikten, og derved gebyrplikten, kan kun bringes til opphør ved innlevering av kjøretøyets skilter (avregistrering) eller vraking.

Nemnda er følgelig uenig med klager når han legger til grunn at kjøretøyet var uregistrert. Det fremgår av klagers brev 17.6.18 at kjøretøyet var påsatt skilter, men at det forelå en avskiltingsbegjæring rettet mot tidligere eier. Det forhold at politiet unnlot å *gjennomføre* avskiltingsbegjæringen da han ble stoppet i trafikkkontroll, endrer ikke det forhold at kjøretøyet må anses for å være registrert i bilansvarslovas forstand. Praktiske forhold gjorde det ifølge klager vanskelig for politiet å ta av frontskiltet på kjøretøyet. Politiet kan på stedet unnlate å påtale et straffbart forhold (opportunitetsprinsippet), og må herunder kunne unnlate å ta av skiltene selv om det forelå en begjæring om avskilting.

Spørsmålet blir da om klagers uriktige oppfatning om at kjøretøyet var uregistrert (selv om skiltene sto på kjøretøyet) kan regnes som unnskyldelig som følge av forhold som lå utenfor hans kontroll.

Bilansvarslova § 17 a lyder slik:

Trafikkforsikringsforeningen kan etter søknad ettergi gebyret helt eller delvis dersom brot på plikten til å tinge trafikktrygging må reknast som unnskuldeleg som følge av tilhøve utanfor den ansvarlege sin kontroll.

Forskriften om gebyr for uforsikret motorvogn mv. (gebyrforskriften) § 9 lyder slik:

Trafikkforsikringsforeningen kan etter bilansvarslova § 17a annet ledd ettergi gebyret helt eller delvis dersom brudd på plikten til å tegne forsikring må anses som unnskyldelig som følge av forhold utanfor den ansvarliges kontroll. Det samme gjelder for ny eier som ikke har tegnet egen forsikring.

I Prop. 1 LS (2017-2018) side 202 uttaler Finansdepartementet blant annet i merknadene til ny § 17 a følgende:

Den forsikringspliktige vil i forhold til gebyret og forsikringsplikten være ansvarlig for alle forhold innenfor sin "kontrollsfære", uavhengig av om vedkommende kan bebreides for disse forholdene. Kontrollerbare er forhold som den ansvarlige har kunnet påvirke. Det samme må gjelde for ny eier som ikke selv har tegnet forsikring ved kjøpet. Departementet legger til grunn at dispensasjonsfullmakten skal praktiseres strengt, og at bevisbyrden for at det foreligger et forhold utenfor den ansvarliges kontroll, må ligge på søkeren.

Manglende kjennskap til rettsregler, såkalt rettsvillfarelse, kan ikke ut fra ordlyden eller forarbeidene til bilansvarslova § 17 a anses utelukket som unnskyldningsgrunn. Det samme gjelder i forhold til gebyrforskriften § 9. Ordene "brudd på plikten til å tegne forsikring" begge steder trekker, slik nemnda ser det, i retning av at også rettsvillfarelse omfattes. Rettsvillfarelse som unnskyldningsgrunn er en rekke ganger behandlet av Høyesterett, se blant annet Rt-2008-1665. Nemnda legger til grunn at det rettslige utgangspunkt er at det skal svært mye til før gebyrplikten kan falle bort på grunn av rettsvillfarelse. Dette fordi enhver borger plikter å holde seg løpende orientert om regler som har betydning for det rettsområdet man begir seg inn på, i dette tilfellet kjøp av bil.

Klager har forklart at han ble stoppet av politiet med kjøretøyet på lasteplanet. Politiet ønsket å avskilte kjøretøyet, men unnlot som nevnt å gjennomføre dette av praktiske grunner. Han hadde da mulighet til å få avklart hvilke konsekvenser dette innebar. Når han var klar over avskiltingsbegjæringen, kunne han uansett selv ha levert inn skiltene og på den måten unngått forsikringsplikten. At det var langt til nærmeste sted der dette kunne gjøres, kan ikke føre til at kontrollansvaret bortfaller.

Klager har opplyst at han kjøpte bilen og lastet den opp på sin egen lastebil 24.5.18. Salgsmeldingen som var datert 4.6.18, ble registrert dagen etter, 5.6.18. Klager valgte i stedet for å avskilte kjøretøyet, å forsikre det. Det skjedde først 11.6.18. Han hadde følgelig svært god tid både til å avklare eventuelle uklarheter knyttet til avregistrering og å tegne egen forsikring.

Nemnda er etter dette kommet til at gebyret er korrekt ilagt, og at det ikke er grunnlag for å frita ham fra plikten til å betale gebyret.

Trafikkforsikringsforeningen gis etter dette medhold.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Trafikkforsikringsforeningen gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Else Anette Grannes (forbrukerrepresentant).